

Заява Профспілки працівників освіти і науки України

Профспілка працівників освіти і науки України, долучаючись до Всеукраїнської освітньої конференції «Серпнева–2024», підтримує її тези, що саме «Освіта рухає світ», «Освіта - це стратегія держави», «Стійкість саме для стійких».

Їх наповнення та реалізацію забезпечують сотні тисяч стійких вчителів, викладачів, вихователів, керівників гуртків, інших педагогів, які віддають свої знання, досвід, тепло, душу дітям. Попри всі небезпеки, вибухи, тривоги, втрати близьких, саме вони у теперішніх важких умовах війни вміють заспокоїти, налаштувати, навчити, підтримати, змушені бути стійкими, найріднішими, захищаючи, оберігаючи дітей у закладах освіти, уникаючи небезпеки у сховищах.

Одним з гасел Всеукраїнської освітньої конференції є «Чесна розмова про освіту», що, зокрема, потребує відвертої розмови про відношення влади до педагога, про оцінку педагогічної праці в цих важких, особливих умовах. А як насправді держава оцінює наших стійких педагогів?

Вже 6,5 років, як діє стаття 61 Закону України «Про освіту», якою держава гарантує встановлення з 1 січня 2018 року посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії в розмірі 4 прожиткових мінімуми, а з січня 2023 року – 3 мінімальних заробітних плат, а кожної наступної категорії - вище щонайменше на 10%. Найменший посадовий оклад науково-педагогічного працівника гарантовано на 25% вище від посадового окладу педпрацівника найнижчої категорії, а кожний наступний вище – на 10% щонайменше від попереднього.

Впродовж цього періоду гарантії, закладені у статті 61 Закону України «Про освіту», залишаються нереалізованими. Попри категоричну незгоду та протидію спілчан, Уряд щорічно відтерміновує дію постанови за № 822 датованої 10.07.2019 р.

На сьогодні найнижчий посадовий оклад педагогічного працівника, з урахуванням 10 відсоткового підвищення згідно з постановою Уряду № 22 від 2018 року, становить 6080 грн., а молодого педагога, який прийшов з вишу до школи чи садочка, - 6923 грн. Це навіть нижче мінімальної заробітної плати, яка з січня 2024 року становить 8000 грн. І лише вчитель чи вихователь найвищої кваліфікаційної категорії з великим стажем роботи має ставку 8805 грн.

Тому відносно педагогічних і науково-педагогічних працівників буде чесним визнання державним боргом тих сум заробітної плати, які вони недоотримали починаючи з 2018 року, з урахуванням 4 розмірів прожиткового мінімуму, а з 1 січня 2023 року - з урахуванням 3 розмірів мінімальної заробітної плати, як це передбачено Прикінцевими та перехідними положеннями Закону України «Про освіту», узаконивши це відповідним Законом України.

Зважаючи на воєнний стан та потребу у бюджетних коштах на оборону держави, вважаємо за доцільне розглянути можливість виплати боргу шляхом його реструктуризації та виплати після закінчення війни, використовуючи різні фінансові механізми його погашення.

Будь-які посилення Уряду на відсутність у Державному бюджеті коштів на підвищення заробітної плати педагогам у зв'язку з воєнним станом є нікчемними, зважаючи на судову практику Європейського суду з прав людини (справи «Сук проти України», «Кечко проти України»), в яких Суд наголошує на неприпустимості невиконання норм чинного закону через відсутність коштів у бюджеті.

Заявляємо, що лише реальне визнання освіти пріоритетною галуззю є основою економічного розвитку суспільства, створенням передумов для всебічної модернізації держави на європейських засадах, сприятиме збереженню та притоку висококваліфікованих кадрів у систему освіти.